

עת"א (באר שבע) 86655-07-25 - מחמוד עאיש (אסיר) נ' שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

עת"א (באר-שבע) 86655-07-25 - מחמוד עאיש נ' שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים מחוזי באר-שבע

עת"א (באר-שבע) 86655-07-25
מחמוד עאיש (אסיר)

נגד

שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[03.11.2025]

כב' השופטת נועה חקלאי

פסק דין

1. בפני עתירתו של העותר הנוגעת לתנאי כליאתו.

2. העותר הוא עצור בטחוני החל מיום 2.7.24 ועד לתום ההליכים, זאת לאחר שהוגש נגדו כתב אישום בבית המשפט הצבאי לנוער יהודה, בתיק 6879/24, המייחס לו עבירות של זריקת דבר לרבות אבן לעבר אדם או רכוש בכוונה, ונשיאת נשק או ייצור נשק ללא היתר.

3. לטענת ב"כ העותר, המשיב אינו מאפשר לעותר לצאת לטיול יומי בחצר לזמן שלא יפחת משעה ביום, אינו מאפשר לעותר לממש את זכותו למקלחת יומית בשל צמצום שירותי ולא עקבי של זמן הטיול, אינו מספק מזון בכמות ובהרכב המתאימים לשמירה על בריאותו, אינו מספק תאורה בתא אחרי השעה 19:00 ואינו דואג להחלפה סדירה של בגדים וכלי מיטה.

לטענת ב"כ העותר, העובדה שהתפרצה גרדת בבית הסוהר נובעת מצפיפות יתר, כמו גם מהחלשת מערכת החיסון של האסירים הנובעת מחוסר תזונה מספקת, וממגע עם בגדים ובדים נגועים בגרדת. לדבריו, בעוד העותר חתום על תצהיר לאימות טענותיו, המשיב אינו מגיש תצהירים ומסתפק במכתבים המתארים את העובדות שברצון המשיב להביא לידיעת בית המשפט, ומסתתר מאחורי חזקת התקינות המנהלית.

4. ב"כ המשיב בתשובתה ציינה כי כלל האסירים יוצאים לשעת טיול אחת ביום, בהתאם לתוכנית אגפית ולסדר היום באגף (למעט אסירים שמתוך בחירה אינם מעוניינים לצאת לטיול). כן ציינה כי במסגרת שעת הטיול רשאים האסירים להתקלח, כך שלעותר ניתנת האפשרות להתקלח מדי יום.

עוד ציינה ב"כ המשיב כי בכל אגף קיימים מכונת כביסה ומייבש כביסה, ויש שני אסירים ממונים כאחראי כביסה, אשר עוברים בין התאים במהלך היום ואוספים כביסה מהאסירים. ביחס לתפריט המזון, ציינה ב"כ המשיב כי המשיב עדיין לומד את פסק הדין שניתן בבג"צ 2858/24, ומתעתד להקים צוות מקצועי שיבחן את אופן מימוש פסק הדין, והדבר אורך זמן. ב"כ המשיב הפנתה בעניין זה לעת"א 17717-05-25. בינתיים, וכפי שעולה מתגובת קצינת האסירים אשר צורפה לתשובת המשיב, העותר מקבל את המזון בהתאם לתפריט שנקבע על ידי אגף המזון.

5. בדיון שהתקיים ביום 20.10.25, חזר ב"כ העותר וביקש כי המשיב יגיש תצהיר מטעמו. עוד הלן על כך שלוקח למשיב מעל חודש ימים כדי להגדיל את כמות המזון שניתנת לאסירים, וביקש כי המשיב יחזיר את התפריט שהיה לפני המלחמה.

6. ב"כ המשיב התנגדה לדרישת העותר, לפיה המשיב יגיש תשובתו בתצהיר וציינה כי למשיב עומדת חזקת התקינות המנהלית. ב"כ המשיב ציינה כי מבדיקה מול המרפאה התברר כי לעותר BMI תקין וכי עלה במשקל.

7. כשבוע לאחר הדיון הגישה ב"כ המשיב את התיעוד הרפואי בעניינו של העותר, ממנו עולה כי ביום 20.11.24 העותר שקל 60 ק"ג, חודשיים לאחר מכן שקל 64 ק"ג, שבועיים לאחר מכן 66 ק"ג וביום 20.10.25 שקל 73 ק"ג.

8. כמו כן, הגישה ב"כ המשיב דוח יומן טיול למועדים 6.7.25, 7.7.25, מועדים בהם העותר טען כי לא יצא כלל לטיול, וכן ליום 8.7.25, מועד בו טען העותר כי הוצא לטיול אך לתקופה קצרה משעה 12:25 ועד לשעה 13:18 (53 דקות). ביום 7.7.25 הוצאו האסירים מתאו של העותר לטיול משעה 8:02 ועד השעה 9:00 (58 דקות). ביום 8.7.25 הוצא האסירים מתאו של העותר לטיול משעה 8:00 ועד השעה 8:20 (20 דקות בלבד). במסגרת התגובה שהוגשה לא ניתן כל הסבר לסיבה בגינה הוצאו האסירים לטיול של פחות משעה, בפרט הסבר ביחס ליום 8.7.25, שם, על פי הרישום הטיול נמשך 20 דקות בלבד.

9. ב"כ העותר חזר על כך שהאוכל שניתן לעותר אינו מספיק לו וכי מאז מעצרו הוא לא קיבל פרי. עוד הלן על כך שלא ניתן ללמוד על משקלו של העותר בחודש יולי 2025- המועד בו הוגשה העתירה. ב"כ העותר חזר והלן על כך שפסק הדין של בית המשפט העליון טרם מיושם, וחזר וציין כי זמן הטיול הקצר אינו מאפשר לעותר מקלחת יומית. דיון והכרעה

10. סעיף 11ב לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש] תשל"ב 1971 (להלן - "פקודת בתי הסוהר" קובע כדלקמן:
11ב. (ב) אסיר יוחזק בתנאים הולמים שלא יהיה בהם כדי לפגוע בבריאותו ובכבודו.
(ג) אסיר יהיה זכאי, בין השאר, לכל אלה:
(1) תנאי תברואה הולמים, תנאים שיאפשרו לו לשמור על ניקיונו האישי, טיפול רפואי הנדרש לשם שמירה על בריאותו, ותנאי השגחה מתאימים לפי דרישת רופא של שירות בתי הסוהר;
(2) מיטה, מזרן ושמיכות לשימוש האישי, והחזקת חפצים אישיים כפי שייקבע בתקנות;
(3) מי שתייה וכן מזון בכמות ובהרכב המתאימים לשמירה על בריאותו;
(4) בגדים, מוצרים לשמירה על ניקיון אישי ומצעים בכמות ובתנאים שייקבעו בפקודות השירות;
(5) תנאי תאורה ואוויר סבירים בתא;
(6) הליכה יומית באוויר הפתוח, בתנאים ובמועדים שייקבעו בתקנות; זכות זו ניתנת להגבלה מטעמים של שמירה על שלומו של האסיר.
תקנות 2(ג), ו- 6(א) לתקנות בתי הסוהר (תנאי המאסר) תש"ע 2010 קובעות כדלקמן:
2(ג) לא הייתה מקלחת בתא, יהיו במקום המאסר מקלחות במספר מספיק המאפשר מימוש זכות האסיר למקלחת במים חמים מדי יום ביומו.
6(א) אסיר זכאי במשך שעה, מדי יום ביומו, בשעות היום, להליכה באוויר הפתוח במקום המאסר; ואולם אסיר שהוטל עליו עונש בידוד לפי סעיף 58 לפקודה, לא יהיה זכאי להליכה יומית במשך תקופת הבידוד שהוטלה עליו.
סעי' 23ב פקודת נציבות 03.02.00, "כללים ביחס לאסירים ביטחוניים" קובע:
23(ב) (1) אסיר, למעט אסיר המרצה עונש בידוד, זכאי לפחות לשעת טיול אחת ביום.
(2) מפקד בית הסוהר מוסמך להאריך את משך זמן הטיול היומי בהתאם לתנאים הפיזיים בבית הסוהר ובכפוף להתנהגות האסירים, אך לא יותר מ- 4 שעות במצטבר.
(3) הטיול ייערך בחצר האגף, לא יפחת משעה ולא יעלה על ארבע שעות.
11. בכל הנוגע לשעות הטיול - אין מחלוקת בין הצדדים כי העותר זכאי לשעת טיול מדי יום, כאשר במסגרת אותה השעה יוכל לממש גם את זכותו היומית למקלחת (ראו בעניין זה עת"א (באר שבע) 39738-05-24 אלחאג' נ' שב"ס ((2.11.24)).
אלא שהצדדים חלוקים ביניהם על האופן בו המשיב מאפשר (לא מאפשר) את מימוש הזכות.

12. כפי שפורט לעיל, מדוח יומן הטיול שצירף המשיב, ביחס לשלושה מועדים בלבד, עולה כי בכל שלושת המועדים תאו של העותר הוצא לטיול לתקופה של פחות משעה. ביחס ליומיים מתוך השלושה, החריגה הייתה יחסית קטנה - חריגה של שתי דקות ושבע דקות, אך ביום 8.7.25 החריגה בזמן הטיול הייתה משמעותית, כך שהטיול נמשך 20 דקות בלבד במקום שעה, וזאת מבלי שניתן לכך כל הסבר.
- אין ספק שעל פי הנתונים שסיפק המשיב עצמו, ביום 8.7.25 לא קיבל העותר את זכותו לשעת טיול, ואף לא ניתנה לעותר הזדמנות של ממש לממש את זכותו להתקלח, זאת בשים לב שבחצר הטיולים, על פי הנטען, יש 9 מקלחות כאשר מוצאים בבת אחת 30 אסירים, נתון שבפועל לא מאפשר לכל 30 האסירים להתקלח בתוך זמן קצוב של 20 דקות.
13. בכל הנוגע לכביסה - כפי שעולה מתגובת המשיב, עומדת לרשות העותר מכונת כביסה ומייבש כביסה באגף, כך שבאפשרותו לכבס את בגדיו ולדאוג לניקיונם.
14. בכל הנוגע למזון, כפי שנקבע בבג"ץ 2858/24 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון לאומי (7.9.25):
- "חובתם של המשיבים לנקוט צעדים שיבטיחו אספקת מזון המאפשר תנאי קיום בסיסיים בהתאם לדין, חלה הן במישור של גיבוש תפריטי המזון והן במישור של הוצאת התכנית התזונתית מן הכוח אל הפועל. לצורך כך המשיבים נדרשים, מבלי למצות, לגבש תפריטי מזון שיעמדו בסטנדרט החוקי שנקבע ולקיים מעקב עתי אחר נתוניהם של האסירים הביטחוניים (כך שהמעקב יתייחס למצבו של האסיר על פני זמן). כן יש לוודא שחלוקת המזון תבטיח בפועל את גישתו של כל אסיר למזון שהוקצה לו בהתאם לתפריט שב"ס, וכן תאפשר תוספת מזון כאשר זו נדרשת בהתאם לצרכיו ולנתוניו האישיים של האסיר".
- תשובת ב"כ המשיב, לפיה המשיב עדיין לומד את פסיקת בג"ץ ומתעתד להקים צוות מקצועי לצורך מימוש פסק הדין, ניתנה פחות מחודש לאחר שניתן פסק הדין, כשבית דין השופט את פסק הדין, כגדברי בית המשפט בעת"א (באר שבע) 17717-05-25 אבו דיאק נ' שב"ס (15.9.25), לפיהם ההערכות של המשיב דורשת זמן ואינה נעשית בן לילה, רלוונטיים גם בעניינו של העותר שבפני.
- ברמת הפרט, קרי בעניינו של העותר שבפני, הנתונים שצירף המשיב מלמדים כי משקלו של העותר תקין והוא אף העלה משקל לאחרונה, ועל כן, לא עלה הצורך להתאים לו דיאטה מסוימת, או ליתן הוראות ספציפיות בנוגע לתזונה עבורו.
15. בכל הנוגע לטענות בדבר העדר תאורה בתא, עניין זה לא התברר בעתירה לגופו ועל כן לא תינתן החלטה בעניין זה. תשומת לב המשיב לחובה על פי חוק לדאוג לתנאי תאורה תקינים בתא.
16. אני ערה לבקשת ב"כ העותר לחייב את המשיב ליתן תשובתו בתצהיר, ולהתנגדות ב"כ המשיב לכך, לאור חזקת התקינות המנהלית.
- אציין כי בתקנה 4(א) לתקנות סדרי דין (עתירות אסירים), תש"ס-1980 נקבע כי "רשאי בית המשפט לצוות על המשיב להגיש תשובה בכתב, בלוויית תצהיר או בלעדיו תוך זמן שיוורה בית המשפט".
- בנסיבות שבפני, ובשים לב שהוגש דוח טיול ממוחשב ממנו ניתן ללמוד את זמני הטיול, וכן תיעוד ממוחשב שהתקבל מהמרפאה, מצאתי להסתפק בנתונים אלו, מבלי לחייב את המשיב להגיש תצהיר.
- לסיכום
17. על המשיב להקפיד לאפשר לעותר לממש מדי יום את זכותו לשעת טיול (60 דקות לפחות) ולא לכרסם מזכות זו.
18. בכפוף להערה שלעיל בכל הנוגע להקפדה על זכות העותר לשעת טיול, אשר משליכה גם על האפשרות של העותר לממש את זכותו למקלחת יומית - העתירה נדחת.
- ניתנה היום, י"ב חשוון תשפ"ו, 03 נובמבר 2025, בהעדר הצדדים.